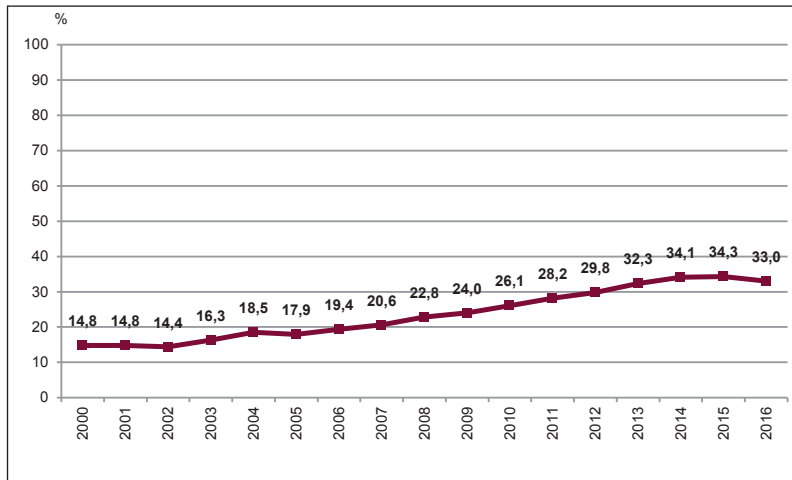

K.4.4. A felsőfokú végzettségű fiatalok aránya

A felsőfokú végzettség megszerzése és az egyéni jövedelmi szint növekedése között szoros kapcsolat van. Az OECD oktatási indikátorokat bemutató jelentése szerint a felsőfokú végzettséggel rendelkezők keresete mindenhol számottevően magasabb, mint az ennél alacsonyabb végzettségűeké, Magyarország pedig azon országok között van, ahol a diploma megszerzésének „hozzáadott értéke” különösen magas, kétszeres a különbség. Hasonló a helyzet a foglalkoztatottságot tekintve is. A magasabb jövedelmen keresztül így a magasabb iskolai végzettség az egyéni jóllét fontos összetevője. A nemzetgazdaságok versenyképessége szempontjából is fontos szerep jut a munkaerő magasabb képzettségi szintjének: a nemzetközi termelési értékláncokban való, magasabb hozzáadott értéket képviselő, komplexebb feladatok elvégzésével járó részvétel a felsőfokú végzettségűek magasabb arányát követeli meg.

Az indikátor a 30–34 éves korosztályon belül mutatja be a felsőfokú végzettségű fiatalok arányát, a KSH teljes népességre kiterjedő adatai alapján. Az EU 2020 stratégia felsőoktatásra vonatkozó célkitűzése, hogy a 30–34 évesek körében a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya 2020-ra elérje a 40%-ot. Ennek érdekében a tagállamok különböző szintű vállalásokat tettek, Magyarország esetében ez 30,3% volt.

A 30–34 évesek körében végzett mérés miatt számos, a felsőoktatást érintő kormányzati beavatkozás hatása csak időben elnyújtva jelentkezik (de korlátozott lehetőségek vannak a rövid távú beavatkozásra is, például a hiányzó nyelvvizsga pótlásával). A felsőoktatási férő-

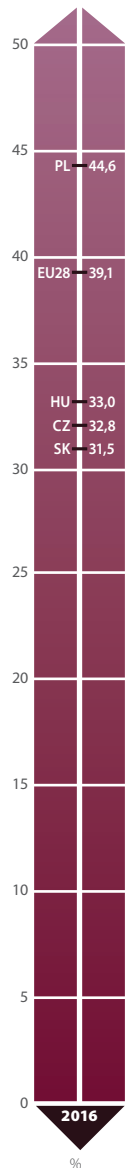
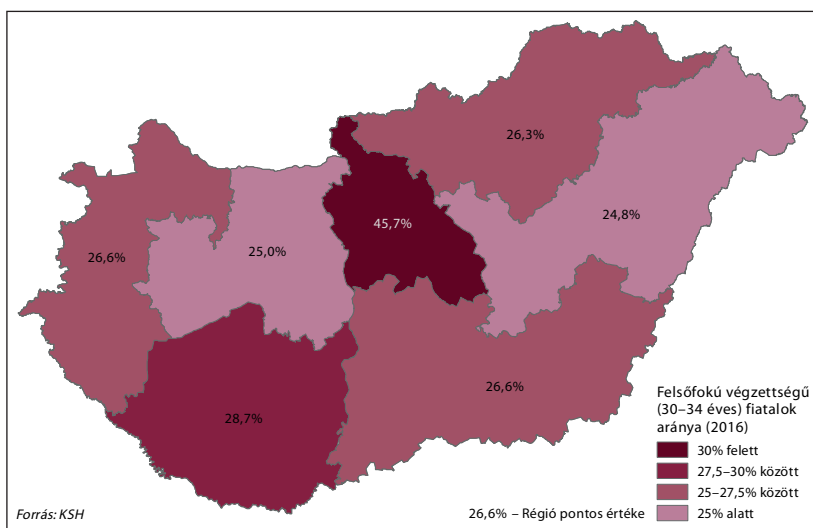

Forrás: KSH, LFS, MEH

helyek az 1990-es években, illetve a 2000-es évek elején megvalósított, nagymértékű bővítése folyamatosan javította az arányt az utóbbi évtizedben. A demográfiai trendek következményeképp azonban fokozatosan csökken a felsőoktatásban tanulók létszáma, az egykori 400 ezret is meghaladó értékről mára 300 ezer alá. Ez a változás nyomás alá helyezi a jelenlegi felsőoktatási struktúrát.

Magyarországon 2016-ban az indikátor értéke 33% volt, azaz az ország a vállalt célértéket teljesíti. A vállalat ugyanakkor alacsonyabb, mint az EU-s átlag, így a versenyképesség javítása érdekében továbbra is szükség van a felsőfokú képzettséggel rendelkezők számának növelésére. Ezt támogathatja a hozzáférés feltételeinek javítása, kiemelten a hátrányos helyzetű diákok esetében.

A regionális különbségek ezen indikátor esetében is megjelennek, bár itt az általános, 25–30% közötti értékekből csak Közép-Magyarország lóg ki felfelé: 2016-ban a 30–34 éves fiatalok 45,7%-ának volt felsőfokú végzettsége, ami az EU-s célértéket is meghaladja, és a fejlett nyugat-európai országok átlagos szintjének felel meg. Ez egyben azt is jelenti, hogy a központi régiót kivéve a többi magyar régió elmaradása jelentős. Bár 2015 és 2016 között itt is kismértékű visszaesés következett be, hosszabb távon e régiókat is trendszerű emelkedés jellemezte. 2012 és 2016 között a legnagyobb növekedés a Dél-Dunántúlon (5 százalékpont) és Észak-Magyarországon (6,2 százalékpont) következett be.

Forrás: Eurostat

A felsőfokú végzettséggel rendelkező fiatalok aránya az utóbbi évtized során jelentős mértékben nőtt, de a versenyképesség javításához további növekedést kell biztosítani.